

плаєнсу), якщо підприємство відповідає критеріям, передбаченим п.5 ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції». Проте, як показують результати дослідження з цього питання організацією Transparency International Україна, поки що не всі підприємства поспішають публічно розкривати інформацію про таких посадових осіб, що свідчить про недостатню усвідомленість в можливості таким чином підвищити власну репутацію перед потенційними контрагентами, партнерами чи інвесторами та відображає реальний рівень готовності з боку вищого керівництва компанії протистояти корупційним практикам.

Таким чином, прозорість та рівень корупції органів влади, найбільших та державних підприємств визначають інвестиційну привабливість держави, рівень життя населення, конкурентне середовище для бізнесу та ефективність функціонування економіки в цілому. Тому боротьба з корупцією з досягненням чесних умов та прозорості ведення бізнесу є необхідною умовою ведення бізнесу.

КОРПОРАТИВНА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ: МІЖНАРОДНІ ТРЕНДИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Краївський Б.Б.

Науковий керівник – Момот Т.В., д-р екон. наук, професор

Станом на 1 січня 2017 р. згідно з даними Державної служби статистики в Україні зареєстровано 15206 акціонерних товариств. Необхідність підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах та створення системи захисту прав акціонерів виникли одночасно з розповсюдженням акціонерних форм організації господарювання. Серед головних завдань, що стоять перед Україною, яка обрала для себе стратегію інтеграції до Європейського Союзу є проведення фундаментальних досліджень і аналізу процесів, що відбуваються в акціонерних товариствах, удосконалення правової бази функціонування акціонерних товариств та захисту прав їх учасників, удосконалення судової практики, формування інфраструктури ринку цінних паперів, що обумовлює актуальність і доцільність дослідження міжнародної практики впровадження ефективної системи корпоративного управління.

Досвід таких країн як США, Канада, Велика Британія прискорив об'єднання всього світового співтовариства на шляху вирішення проблеми корпоративного управління, головною складовою якого є забезпечення інтересів акціонерів та захист їхніх прав. Незважаючи на роз-

маїття національних моделей корпоративного управління, найбільшого поширення отримали дві управлінські системи, які сформувалися історично й економічно та характеризують основні підходи до проблеми прийняття рішень і реалізації прав власності. Ці моделі отримали назви інсайдерської та аутсайдерської. Ці назви є досить умовними і визначають лише загальні підходи до корпоративного управління.

Сучасна українська модель корпоративного управління, що склалася під впливом національних історичних, політичних, економічних і культурних традицій, характеризується низкою особливостей з присутністю компонентів всіх традиційних моделей, а саме – відносною розпиленістю власності (але відсутністю ліквідного фондового ринку, низьким рівнем розкриття інформації і слабкими інституціональними інвесторами); стійкою тенденцією до концентрації власності і контролю (але при відсутності відповідального ефективного власника, уваги до дрібних акціонерів, адекватного фінансування та ефективного моніторингу); елементами перехресних володінь і формуванням складних корпоративних структур різного типу.

Сучасна модель корпоративного управління в Україні має риси англо-саксонської та скандинавської моделей. Проте, відсутність в акціонерних товариствах корпоративної культури, яка є однією з головних причин порушення прав інвесторів (акціонерів), здебільшого міноритарних акціонерів проявляється в наступному: неналежна увага до інтересів акціонерів; відсутність рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин; фінансова непрозорість та невідкритість акціонерних товариств; відсутність правил ефективного менеджменту та належного контролю.

Відсутність корпоративної культури, правовий нігілізм, відсутність належної судової системи призводять до численних зловживань (правопорушень, злочинів) з боку менеджменту акціонерних підприємств, наслідком яких є порушення права на рівне ставлення до всіх акціонерів, порушення права на участь в управлінні товариством, порушення права на отримання інформації про діяльність акціонерного товариства.

Корпоративна безпека в системі корпоративного управління є важливою системою забезпечення стану стабільної життєдіяльності акціонерного товариства, при якому забезпечується реалізація основних інтересів, захист підприємства від внутрішніх і зовнішніх погроз і чинників, що можуть загрожувати безперебійній роботі бізнесу.

Таким чином, розробка та впровадження комплексної системи корпоративної безпеки для забезпечення протидії рейдерству, перевірки потенційних контрагентів на благонадійність, проведення сучасної

конкурентної розвідки для бізнесу, боротьби з промисловим шпигунством базується на новітніх системах підтримки прийняття корпоративних рішень та кращій міжнародній практиці корпоративного управління.

ІНВЕСТИВАННЯ В ОБ'ЄКТИ МИСТЕЦТВА: ІНФРАСТРУКТУРА АРТ-РИНКУ ТА ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Момот Д.Т.

Науковий керівник – Ілляшенко О.В., д-р екон. наук, професор

Арт-ринок є одним із найбільш ємних і динамічних інвестиційних ринків у світі. До особливостей арт-ринку слід віднести інформаційну закритість ринку (інформація про ціни по більшості угод є закритою, учасники ринку не мають рівного доступу до неї, більшість продажів предметів мистецтва проводиться у приватному порядку) високі транзакційні витрати (комісійні складають 10-15% для угод з предметами мистецтва). На думку багатьох фахівців арт-ринок в умовах кризи залишається одним із небагатьох досить надійних і стабільних сегментів глобальної економіки, що обумовлює доцільність і актуальність аналізу інфраструктури і тенденцій розвитку світового арт-ринку. Велика частина арт-активів знаходиться у власності і в управлінні державних музеїв по всьому світу. Домінування державної власності в сфері колекціонування, зберігання і управління вартістю арт-активів стало найважливішою причиною багатовікової відсутності інновацій в області розвитку інфраструктури арт-ринку. Так, за оцінками експертів австрійської компанії Kunst Asset Management GmbH, вартість світових арт-активів лише в сегменті живопису становить 250 млрд. дол. Упродовж останніх трьох років зростання цін на твори мистецтва у світі становило 50% (у США — 67%).

Одним із головних способів інвестицій у мистецтво є створення колекцій. У 2016 р. загальний обсяг продажів світового арт-ринку склав 56,6 млрд. доларів. Загальні продажі мистецтва та антикваріату на світовому арт-ринку скоротились на 11% до 2015 року. Обсяг продажів (кількість транзакцій) скоротився на 5% в порівнянні з попереднім роком, досягши 36,1 мільйона. За даними Art Basel & UBS Report в 2016 році найбільшими арт-ринками залишаються ринки США, Великої Британії та Китаю, що становить 81% загального обсягу продажів за вартістю на світовому арт-ринку. Протягом останніх десяти років США, як правило, підтримують лідируючу позицію. До 2015 р. доля американського арт-ринку досягла найвищого рівня, починаючи з 2006 р. (43%). У 2016 році, незважаючи на суттєве зниження ринку, США